

Soạn văn 10 bài: Luyện tập viết đoạn văn thuyết minh

Câu 1 (trang 62 sgk Ngữ Văn 10 Tập 2):

a. Đoạn văn là một phần của văn bản, được tính từ chỗ viết hoa lùi đầu dòng đến chỗ chấm xuống dòng. Đoạn văn có tính trọn vẹn về nội dung và hình thức.

b. Một đoạn văn cần đảm bảo các yêu cầu:

- Tập trung làm rõ một ý chung, một chủ đề chung thống nhất và duy nhất.
- Liên kết chặt chẽ với các đoạn văn đứng trước và sau nó.
- Diễn đạt chính xác và trong sáng.
- Gợi cảm và hấp dẫn.

Câu 2 (trang 62 sgk Ngữ Văn 10 Tập 2): Điểm giống và khác của đoạn văn tự sự và đoạn văn thuyết minh:

- Giống nhau: đảm bảo cấu trúc của một đoạn văn, thống nhất về nội dung chủ đề, tính liên kết với các đoạn văn khác.
- Khác nhau (sự khác nhau xảy ra bởi vì mục đích khi viết đoạn văn):
 - + Đoạn văn tự sự: chủ yếu kể, tả và biểu cảm.
 - + Đoạn văn thuyết minh: chủ yếu cung cấp tri thức, không có các yếu tố miêu tả và biểu cảm, nặng về tư duy khoa học.

Câu 3 (trang 62 sgk Ngữ Văn 10 Tập 2):

- Một đoạn văn thuyết minh có thể gồm 3 phần chính: mở, thân, kết. Mở đoạn giới thiệu chung, thân đoạn phát triển ý, kết đoạn tổng kết nội dung của đoạn.
- Các ý trong đoạn có thể được sắp xếp theo trình tự thời gian, không gian, nhận thức, phản bác - chứng minh để tăng tính hấp dẫn và lôi cuốn cho đoạn văn.

II. Viết đoạn văn thuyết minh

Câu 1 (trang 62 sgk Ngữ Văn 10 Tập 2): Dàn ý đại cương cho bài viết:

a. Về một nhà khoa học:

- Giới thiệu khái quát tên tuổi, quê quán, lĩnh vực chuyên ngành nghiên cứu.

- Quá trình đến với khoa học dễ dàng hay đầy gian nan thử thách.
- Những đóng góp của nhà khoa học đó cho nền khoa học.
- Giới thiệu vài nét về cuộc sống đời tư.

b. Về một tác phẩm văn học:

- Tác giả, hoàn cảnh ra đời tác phẩm, thể loại.
- Nội dung tư tưởng.
- Đặc sắc nghệ thuật.
- Đánh giá, tổng kết về giá trị, tầm ảnh hưởng của tác phẩm.

Câu 2 (trang 62 sgk Ngữ Văn 10 Tập 2): Diễn đạt một ý thành một đoạn văn:

Lựa chọn ý “Đặc sắc nghệ thuật của tác phẩm Chuyện chức phán sự đền Tản Viên”:

Trong Chuyện chức phán sự đền Tản Viên, nét đặc sắc nghệ thuật tiêu biểu nhất phải kể đến là yếu tố kì ảo. Ngô Tử Văn vốn là người trần mắt thịt mà có thể chiến thắng hồn ma của tên giặc, xuống một thế giới ngoài trần gian. Nguyễn Dữ đã sử dụng yếu tố kì ảo xen kẽ yếu tố hiện thực làm tăng thêm sắc màu huyền hoặc và sức hấp dẫn ma lực của thể truyện kì, đồng thời còn thể hiện được vị trí của con người trong vũ trụ và đời sống tâm linh người Việt xưa, thế giới cõi âm là sự phản chiếu đời thực.

* Khi viết một đoạn văn thuyết minh cần:

- Xác định được vị trí và nội dung của đoạn văn đó.
- Có câu chuyển ý, chuyển đoạn để tạo sự liên kết với đoạn khác và với toàn bài
- Các ý phải sắp xếp hợp lí, rõ ràng, rành mạch.
- Có vận dụng đúng, sáng tạo các phương pháp thuyết minh để đoạn văn cụ thể, sinh động, hấp dẫn

Luyện tập

Câu 1 (trang 63 sgk Ngữ Văn 10 Tập 2): Đoạn văn nối tiếp đoạn văn trong phần II.2 là đoạn đánh giá, tổng kết giá trị và ảnh hưởng của tác phẩm:

Như vậy, có thể thấy Chuyện chức phán sự đền Tản Viên vừa đề cao tinh thần khẳng khái, cương trực, dám đấu tranh chống lại cái ác trừ hại cho dân

của Ngô Tử Văn, một người trí thức Việt, vừa thể hiện niềm tin công lí của nhân dân - chính nghĩa nhất định sẽ chiến thắng gian tà. Đồng thời tác phẩm còn mang nét nghệ thuật đặc trưng của lối truyền kì là yếu tố kì ảo.

Câu 2 (trang 63 sgk Ngữ Văn 10 Tập 2): Đề bài Giới thiệu về một danh lam thắng cảnh, xem lại bài Viết bài làm văn số 5 – Văn thuyết minh.

Đề bài Giới thiệu về một danh lam thắng cảnh, xem lại bài Viết bài làm văn số 5 – Văn thuyết minh.